

על כל העניין הוחלט בחיפון, בבית הוריו של רזיאל, ברחוב נחמני, יומיים לפני שה...

אחת האגדות סיפרה כי רזיאל נתמנה לפני מותו לסרן בצבא הבריטי. כמו כל האגדות...

כמות הוקרה, התחייבה המשטרה הבריטית להוציא את כל שטריו מן העיר שעה שאני...

מארגון למעמד

מותו של רזיאל שינה לחלוטין את דמותו של הארגון הצבאי-הלאומי. משך שנתיים וחצי...

קשה לתאר הכול גדול יותר מאשר זה שהיה קיים בין בגין ורזיאל. בגין דמה הרבה יותר לשטרן, האיש הפוליטי, מאשר לרזיאל, החייל המובהק.

אצ"ל חדל להיות "הארגון", הפך "המעמד", סגנון חדש בא עם בגין, ואיתו גם תפיסה לגמרי חדשה. במקום התפיסה ה"איסטראטגית הצבאית של כיבוש הארץ במלחמה סדירה, באה התפיסה שלימדה לפגוע בשלטון ובכל חיל בכל מקום ובכל צורה, ללא תכנית ארוכת-טווח.

גם בתום מלחמת העולם לא נעשה כל ניסיון להחיות את הכנית רזיאל-שטרן לפי לישה מווינת מן החוץ. שרד טראגי אחרון של תפיסה זו, במקום ובשעה בלתי-מתאימים לגמרי, הגיע לארץ בדמות א"ק אטלינה.

אדם אומלל מאד

גם רזיאל וגם שטרן נהרגו, בהפרש של חודשים מעטים זה אחרי זה, כאילו רצה ה"גורל הרחמני לחסוך להם התמודדות עם מציאות שהשתנתה לחלוטין כתוצאה מן ה"מלחמה. רזיאל, איש מלמ"ח לפני תקופת ה"פלמ"ח, דמות צברית מובהקת מול העסקנים הקשישים של כל המפלגות, היה מתאים אך מעט למציאות של ישראל, 1954.

הירדה השכוב אשתו, כיום מנהלת בית ספר ירושלמי: מה היה עושה לו חי כיום? אברהם (שטרן) היה מוצא את מקומו, עומד בראש מפלגה, יושב בכנסת, או שהיה מע"דף בדרכו לפעול מאחורי הקלעים, אולם רזי היה מרגיש את עצמו אומלל מאד. יתכן שהיה משתר בצה"ל. אך יתכן יותר שהיה פרש לקרן זוית, כותב ספרים.

(סוף מעמוד 8)

כל שאר הכלים אינם אלא כלי שרת. כלי לחי או כלי הסתאה? יותר מכל אדם אחר היה רזיאל, הטיטוס של החייל הסדיר, משוכנע כי הכוח הצבאי והכוח הצבאי בלבד — ניצח. בלבו לעג לעסקנים המפלגתיים באותו ליגלוג צברי שרשי בו התחסו, אחר כך, אנשי הפלמ"ח לעסקני הסוכנות. פעם אמר כי סיסתמו (כלפי זבוטינסקי): "חוצפה אפילו כלפי שמיא מהגני".

שטרן, לעומת זאת, היה איש פוליטי. כאיש פוליטי העריך מכשירים פוליטיים. לדברי אריה אלטמן טען שטרן באוזניו בראשית הפילוג, שיש לו יחס חיובי יותר לתנועה מאשר רזיאל, ביקש את אישור התנועה להעברת הפיקוד על הארגון לידי. גם בתפיסה הפוליטית העקרונית לא היה ההבדל בין השניים תהומי. שניהם רצו לגרש את האנגלים מן הארץ. שטרן האמין כי יש לפגוע באנגלים מיד, להתקשר לצורך זה עם אויבי בריטניה, ולו גם במחיר הימצאות במחנה אחד עם הגרמנים. רזיאל, לעומת זאת, היה בעל תפיסה איסטראטגית שונה, אופיינית לו. הוא האיש שלימד את אנשיו לשמור על חוש המידה, לבחור בזמן המתאים לכל פעולה. האמין כי הרגע הנכון יגיע למחרת סיום המלחמה, כשאנגליה תהיה חלשה. אב הארגון יתכונן ליום זה. יתחוק באנשים ובנשק, יוכל לכבוש אז את הארץ. בעזרת פלישה מווינת של יהודי אירופה.

לא היה צדק רב לקרוא ליאיר בשם "סוכן גאזי", כפי שעשו זאת אנשי בית, או לקרוא לרזיאל "סוכן האינטליגנסי", כפי שעשו זאת אנשי יאיר.

שתי מכות איוות

ימים שחורים באו לרזיאל. שתי המכות האיומות — הפילוג וכיבוש יהדות אירופה המזרחית בידי הנאצים — הרטי את מפעל חייו ברגע שהנצחון נראה קרוב ובטיח.

הארגון היה שבור. כביין 60 מספד מחוז תל-אביב, רק שלושה סגנים צעירים חזרו לעבודה. מספד המחוז דוב ("אהרונצ'יק") חייכמו, הלך עם יאיר, חזר לבית, פרש ל"חלוטין. צינור האספקה מאירופה המזרחית נסתם לגמרי. קופת הארגון הייתה ריקה. כשנאסר רונצווייג, אחד מאנשי הארגון, ש"הוציא לפועל ססקידין מוח נגד חבר בוגד, מיכאל וקסמן, שלח רזיאל את יוניצ'מן לקבל תרומה של כמה מאות לירות מאליהו גולומב, מנהיג ההגנה, לשם מימון המשפט.

באיריה של כואון חזר רזיאל לבנות את המפעל מראשיתו. הוא לא חלם על איחוד הפלגים. הוא עבר ירושלים, מינה מספדי מחוזות חדשים. מחוסר כסף לא היה מסוגל לארגן קורסים מתאימים. פעם התפטר ב"שנית, חזר בו שוב. לפעמים הופיע בלילה אחרי חצות, חבוש כובע טרופי, במערכת המשקיף. לשחק שחמט עם אחד מידידיו. תקותו העיקרית הייתה תלויה בתשובות מיניסטריון המלחמה הבריטי לתוכר שהגיש בעודו במצער. התשובה באה במפתיע: ה"מנה לרזיאל להראות את כוחו על ידי פעולה בעיראק.

מות לחאג' אג'ין

הארגון תפס את ההזדמנות כטובע את הקש האחרון. הוא האמין שאם יוכיח את כוחו בפעולה אחת לדוגמה, יקבלו הבריטים את התכנית הגדולה כולה. הסכנה הגדולה שנשקפה לארץ הייתה המרצה נוספת. צבאות היסלר התקרבו למוסקבה ולקוקו. הצבא האיטלקי עלה על מצריים. ראשד עלי, בעזרת המופתי, השתלט על עיראק וקרא לגרמנים. באיראן ובסוריה השתרשו הסוכ"נים הגרמנים. במרחב כולו ישבו האנגלים על מזוודותיהם, מוכנים לפינוי.

במצב זה התקשר הגנרל ויחול, המפקד המרחבי הבריטי, עם הארגון. ראשד עלי ריכז את האזרחים הבריטיים בבגדאד, איים להרגם אם יופצץ מן האויר. מסכיב לבגדאד היו מיכלים שהכילו בגזין מזוקק, הכמות היחידה שהתאימה לצרכי הטיסיהם הגרמניים. היה צורך להשמידם על-ידי פעולת חבלה. כבסיס חבניה, הרחוק מבגדאד כחיסה מ"חל-אביב, הוטל על אנשי הארגון תפקיד מוקדם: להסתגן לעיר, להביא ידיעות ל"פיקוד הבריטי שנשאר בלי סוכנים ערביים. על הפקיד השלישי לא דובר. היה קיים עליו הסכם אולם. בבגדאד ישב חאג' אמין, המופתי הירושלמי. דויד רזיאל רצה להרגו. גלופות קו-רשת-צנעים

המופתי הירושלמי. דויד רזיאל רצה להרגו. גלופות קו-רשת-צנעים

אימפרסריו ו. ה. רוברט

הרקדנים הירונים

25 רקדנים, זמרים ומנגנים

תל-אביב: אהל שם יום ד' 9.6, 8.30 בערב ירושלים: אדיסון יום ה' 10.6, 9.00 בערב ת"א: בית ציוני אמריקה יום א' 13.6, 9.00 בערב ראשון לציון: יום ד' 16.6, 9.00 בערב

חיפה: אורה יום ה' 17.6 (2 הצגות) 7.30 ו 9.30 פרטים על מודעות רחוב.

Advertisement for SILON 54 featuring a sewing machine and text: 'המדס האוטומטי רכשת מצקת הזכבים והתישים פתרת סילון 54'.

Advertisement for 'קדם מתחופת' featuring a woman's face and text: 'קדם מתחופת'.

Advertisement for 'הרוקח טבצניק' featuring a woman's face and text: 'הרוקח טבצניק מנקה את עור הפנים'.

Advertisement for 'צינוקורפיה רינדזונסקי' featuring a woman's face and text: 'צינוקורפיה רינדזונסקי'.

Advertisement for 'Nodavol' soap featuring an illustration of a person under a shower and text: 'הוא נהנה באקחת'.

Advertisement for BERNINA sewing machines featuring an illustration of a sewing machine and text: 'BERNINA מכונת תפירה ביתית'.

Advertisement for 'חצלמות' featuring text: 'חצלמות מכשירי-עזר וחמרי צלום קונים — מוכרים ומחליפים בהדרכה מקצועית רק אצל המומחים מטרופוט 18 רח. אלנבי תל-אביב'.